

CUPRINS

INTRODUCERE	9
CAPITOLUL I:	
VREMEA ZEILOR	24
CAPITOLUL II:	
EROI ȘI RĂZBOINICI	43
CAPITOLUL III:	
TĂIETORUL-DE-BAMBUS ȘI FECIOARA-DIN-LUNĂ	79
CAPITOLUL IV:	
LEGENDE DESPRE BUDHA.....	97
CAPITOLUL V:	
LEGENDE DESPRE VULPI.....	113
CAPITOLUL VI:	
JIZŌ, ZEUL COPIILOR	127
CAPITOLUL VII:	
LEGENDELE ÎN ARTA JAPONEZĂ	137
CAPITOLUL VIII:	
ÎNDRĂGOSTIȚII PREDESTINAȚI ȘI VEȘMÂNTUL DIN PENE.....	153
CAPITOLUL IX:	
LEGENDELE MUNTELUI FUJI	159
CAPITOLUL X:	
CLOPOTE.....	173

PREFAȚĂ

Compunând *Mituri și legende ale Japoniei*, m-am îndatorat către numeroase autorități pe teme japoneze, în mod deosebit, lui Lafcadio Hearn, care mi-a dezvăluit inițial Tărâmul Zeilor. Îmi este imposibil să-i enumăr pe toți scriitorii care m-au ajutat în conceperea acestui volum. Am împrumutat din munca acestora la fel de mult, așa cum Japonia a împrumutat de la alte țări și sper, cu sinceritate, că, la fel ca însăși Japonia, am folosit corespunzător materialul pe care l-am obținut de la aceste surse.

Rămân îndatorat profesorului Basil Hall Chamberlain, că mi-a pus la dispoziție munca sa și prețuiesc îndeosebi volumul său enciclopedic, „*Things Japanese*”, traducerea pentru „*Kojiki*”, precum și volumele „*Murray's Hand-book for Japan*” (în colaborare cu W. B. Mason) și „*Japanese Poetry*”. Le mulțumesc executorilor testamentari ai regretatului Dr. W. G. Aston, că mi-au oferit permisiunea de a cita din lucrările sale de expert în acest domeniu. Am folosit traducerea sa pentru „*Nihongi (Transactions of the Japan Society, 1896)*” și am descoperit numeroasele materiale utile de studiu în volumul său, „*A History of Japanese Literature*”. Îi rămân îndatorat domnului F. Victor Dickins, fiindcă mi-a permis folosirea traducerii sale pentru „*Taketori Monogatari*” și „*Hō-jō-ki*”. Prietenei mele, diamna C. M. Salwey, care și-a arătat interesul pentru lucrările mele, un gest de neprețuit pentru mine. Cartea ei,

„*Fans of Japan*”, mi-a dezvăluit o legendă minunată, iar multe dintre articolele sale au produs o serie bogată de subiecte. Îi mulțumesc din inimă domnului Yone Noguchi, pentru că mi-a oferit permisiunea de a include citate din poezia sa, precum și domnișoarei Clara A. Walsh pentru că mi-a pus la dispoziție, cu bunăvoință, volumul „*The Master-Singers of Japan*”, publicat de domnul John Murray, în cadrul seriei „*Wisdom of the East*”. Mulțumirile mele se îndreaptă și către domnii Hughton, Mifflin Company, care mi-au permis să citez din „*Glimpses of Unfamiliar Japan*” și „*The Japanese Letters of Lafcadio Hearn*”, de Lafcadio Hearn; domnilor George Allen & Sons, pentru permisiunea de a folosi citate din volumul „*Garden of Japan*”, de Sir F. T. Piggot; editorului publicației *Academy*, că mi-a permis să public din nou articolul meu, „*Japanese Poetry*”, cât și domnilor Cassell și Co. LTD, pentru că mi-au oferit permisiunea de a reproduce „*The Gardens of Japan*”, articol pe care, inițial, l-am publicat în *Cassell's Magazine*. Lucrările concepute de Dr William Anderson, Sir Ernest Satow, Lord Redesdale, Madame Ozaki, Dl R. Gordon Smith, Căpitanul F. Brinkley, regretatul Reverend Arthur Lloyd, Dl Henri L. Joly, Dl K. Otakura, Reverendul W. E. Griffis și mulți alții mi-au fost de mare ajutor. Nu în ultimul rând, le mulțumesc din adâncul inimii acelor scriitori care nu au fost menționați, din lipsă de spațiu, dar lucrările domniilor lor mi-au fost la fel de utile în pregătirea acestui volum.

INTRODUCERE

PIERRE LOTI, în „*Doamna Crizantema*”, Gilbert și Sullivan, în „*Mikado*” și Sir Edwin Arnold, în „*Seas and Lands*” (nota traducătorului: din limba engleză - *Mări și țări*), ne-au lăsat impresia că Japonia este un adevărat tărâm al minunilor din Orientul Îndepărtat. Ne-au încântat frumusețea și pitorescul acestei țări, dar și mai mult, frumusețea și pitorescul poporului japonez. Ne-au distrat obiceiurile neobișnuite ale acestora, am considerat femeia japoneză, în *kimonoul* ei intens colorat, în totalitate fermecătoare și fascinantă, rămânând cu noțiunea vagă a unor trăsături principale nipone formate din saloane de ceai, flori de cireș și *gheișe*. Cu douăzeci de ani în urmă nu luam Japonia în serios. Încă ascultăm cântecele melodioase din „*Mikado*”, dar în prezent nu mai vedem Japonia ca pe o glorificată farfurie, pictată cu model de sălcii. Ținutul Soarelui-Răsare a devenit Ținutul Soarelui-Răsărit, pentru că am aflat cum pictorescul și frumusețea, manierele și obiceiurile acestui ținut ca din povești erau doar semnele exterioare ale unei națiuni progresiste. Azi, recunoaștem Japonia ca pe o putere Estică, iar victoria sa în fața Rusiei a dus faima armatei și a Marinei japoneze la nivel global.

Japonezii au constituit mereu o națiune care imită, gata să absoarbă și să folosească religia, arta și viața socială a Chinei, iar după ce și-au pus propria amprentă națională asupra elementelor împrumutate de la Regatul

Cerului, au continuat să caute și în alte părți „material”, care să le întărească și să le promoveze propria poziție. Acest atribut de imitare este una dintre cele mai notabile caracteristici ale Japoniei. A evitat întotdeauna să ofere informații celorlalți, dar gata oricând să obțină acces la orice gen de cunoaștere, utilă propriului progres. În secolul al XIV-lea, Kenkō scria în *Tsure-dzure-gusa*: „Nimic nu deschide mai tare ochii unei persoane decât călătoriile, indiferent unde ar ajunge”, iar japonezul secolului XX, a pus acest excelent sfat în practică. A călătorit pretutindeni și și-a folosit din plin puterea de observație. Puterea Japoniei de a imita este aproape genială. Estul și Vestul au contribuit, în egală măsură, la măreția acestei națiuni și este uimitor pentru mulți dintre noi faptul că o țară care a trăit atât de mult timp în izolare și blocată în feudalism a putut, într-o perioadă relativ scurtă de timp, să stăpânească sistemul nostru Vestic de strategii de război, precum și multe dintre ideile noastre, legate de etică și de societate, devenind o superputere mondială. Succesul Japoniei nu s-a bazat însă, în totalitate pe un mod inteligent de a imita, iar locul său printre cele dintâi națiuni nu a fost obținut cu o rapiditate uluitoare, așa cum ar putea crede mulți dintre noi.

Auzim azi multe lucruri despre Noua Japonie și tindem să uităm semnificația celei Vechi, baza pe care *regimul* din prezent a fost fondat. Japonia a învățat de la Anglia, Germania și America toate tacticile moderne de război. Și-a eficientizat Armata și Marina pe linie Vestică; dar nu trebuie să uităm că marii eroi ai Japoniei de azi, Togo și Oyama, mai au în venele lor o parte din vechiul spirit de *samurai*, încă reflectă, în modernitatea lor, as-

pecte ale înțelesului din *Bushido*. Caracterul japonez este încă japonez, nu Vestic. Măreția Japoniei constă în patriotismul de care dă dovadă, în loialitatea sa și în iubirea completă față de țară. Șintoismul a învățat această națiune să-i venereze pe eroii săi decedați; budismul, pe lângă amplificarea idealurilor sale religioase, a contribuit la literatură și arta națională, iar creștinismul a reușit să introducă tot felul de reforme sociale benefice.

Există multe teorii contradictorii legate de originea rasială a poporului japonez, dar nu avem o informație definitivă asupra acestui subiect. Primii locuitori ai Japoniei au fost, probabil, Ainu, un popor arian, despre care se crede că a venit din nord-estul Asiei, într-o perioadă în care distanța dintre insule și continent nu era la fel de mare ca azi. Ainu au fost urmați de două invazii mongole diferite, iar acești invadatori nu au avut probleme în supunerea inamicului; de-a lungul timpului însă, mongolii au fost alungați în partea de nord de populația malaeză din Filipine. „În jurul anului 500 e.n., elementele Ainu, mongole și malaeze ale populației au devenit un singur popor, aproximativ, prin aceleași procese care au avut loc în Anglia, după cucerirea normandă. Putem deduce pe baza caracteristicilor naționale că populația Ainu a contribuit cu puterea de rezistență, cea mongolă, cu abilitățile intelectuale, iar cea malaeză, cu îndemânarea și adaptabilitatea moștenite de la un popor de marinari”.¹ Astfel de autorități în domeniu precum Baelz și Rein consideră că japonezii sunt, de fapt, mongoli, care deși s-au întrepătruns cu Ainu, „cele două națiuni”, scrie profesorul B. H. Chamberlain, „sunt la fel de diferite, precum europenii și

1. „*The Full Recognition of Japan*”, de Robert P. Porter.

indienii în America de Nord". În ciuda faptului că populația Ainu este desconsiderată în Japonia și privită ca o serie de aborigeni păroși, care doar captează interesul antropologilor și al organizatorilor de spectacole, o creatură sărmană, care venerază ursul, ca simbol al forței și al ferocității, acest popor și-a lăsat, fără îndoială, amprenta asupra Japoniei. Fuji reprezintă, cel mai probabil, o transformare din Huchi sau Fuchi, Zeița Focului, la Ainu, astfel că nu există vreo îndoială că acești aborigeni au dat naștere unui număr mare de toponime, mai ales în nordul insulei principale, folosite până în zilele noastre. Putem trasa o influență originală Ainu și în cadrul anumitor superstiții japoneze, cum ar fi credința în *Kappa*, monstrul râurilor.

Chinezii au numit Japonia Jih-pén, „locul de unde vine soarele”, pentru că acest arhipelag se afla la estul regatului chinez, astfel că Japonia și Niponia din limba noastră sunt derivări ale sintagmei Jih-pén. Marco Polo a numit această țară Zipangu, iar un nume străvechi pentru acest ținut îl descrie, ca fiind „Tărâmul-luxuriant-al-trestiei-și-al-spicelor-de-orez-proaspăt-de-o-mie-și-cinci-sute-de-toamne”. Nu este surprinzător ca un astfel de titlu lung și descriptiv să nu mai fie folosit de japonezi în prezent; dar este interesant că vechiul cuvânt pentru Japonia, Yamato, este încă valabil, Yamato Damashii semnificând „Spiritul de Necucerit al Japoniei”. Pe de altă parte, auzim despre Japonia, numită și Insula Libelulei. Este menționat în vechile *Cronici* japoneze că Împăratul, în 630 î.e.n., a urcat un deal, numit Waki Kamu no Hatsuma, de unde a putut să privească întregul ținut, de jur-împrejur. A rămas impresionat de frumusețea țării sale și a spus că se aseamănă cu „o libelulă care își linge părțile dorsale”, astfel că insula